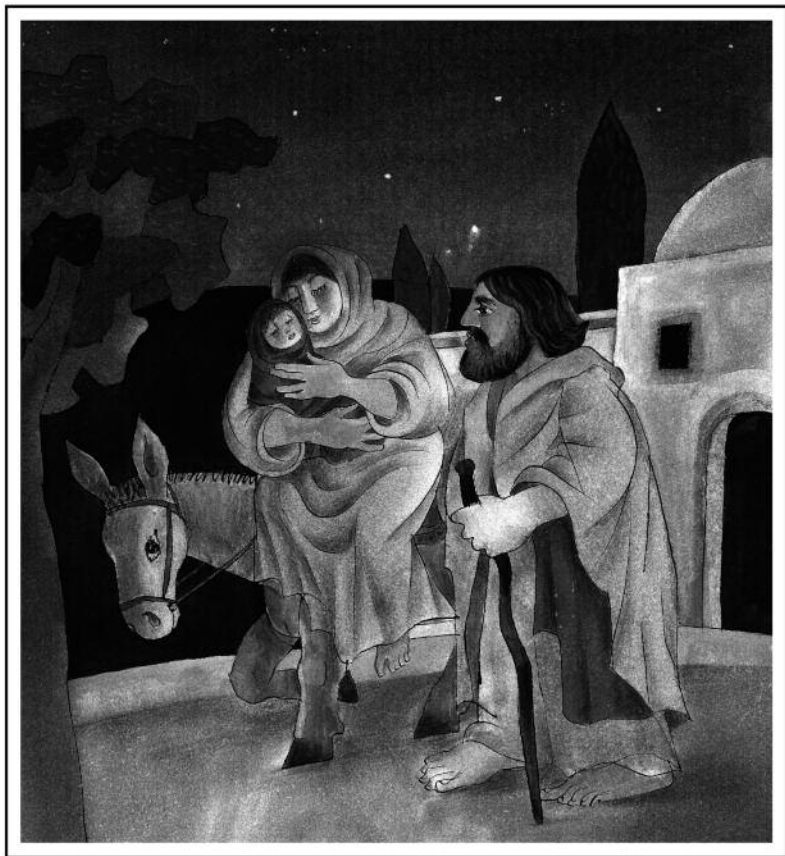

katakomby

Sborový dopis Vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

● Miroslav Rada: „Útěk do Egypta“, 1994 - detail ilustrace ●

Prosinec 2008 - vánoce

Bůh praví: Jako když někoho utěšuje matka, tak já vás budu těšit.
Izaiáš 63,13

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé,

znovu se před námi otevírá adventní období. Na jeho počátku se uskutečnilo setkání tensingových skupin z celé republiky – Gospel night. Jako motto dostal letošní Gospel night slovo „porozumění“. Přiznám se, že mě to nesmírně potěšilo a jsem organizátorům za toto téma vděčný. Ukázali vnímavost, schopnost naslouchat svému okolí, které právě po porozumění touží. Vidíme to na každém kroku – touhu, aby mě někdo porozuměl, aby mě někdo slyšel. Ale i snaha porozumět tomu druhému. Problém je, že jsou tyto snahy a touha zklamávány a to často vede k trpkosti, ke zlobě a až k nenávisti. Jakoby se mezi lidskými životy vytvářel hustý les, přes který nelze vidět dál, než k prvním stromům, přes který nejde dohlédnout k druhému člověku. A tak kolem tohoto hustého lesa nacházíme mnoho lidí, kteří nechtějí přece nic jiného, než aby jim někdo porozuměl a aby porozuměli oni. Hledají a nemohou najít cestu skrz ten hustý les.

Tento souboj o porozumění známe. Porozumění druhému, porozumění sobě. Hluboce si vážím lidí, kteří tento boj nevzdali. Často v těžkých podmínkách, kdy jsou stále znovu ve své snaze sráženi, přece stále znovu hledají bod, kde by prohlédli skrze onen les bariér až k druhému člověku.

Právě pro tyto lidi, chybuující, ale každý den se snažící o porozumění, je tady zvěst adventu. Nemusíme naši snahu vzdávat. Protože Bůh vstupuje do našich životů, přiznává se ke vší lidské nedokonalosti a slabosti a vnáší do ní naději. O tom je advent. Ne o napominání a moralizování kolem nákupní horečky. Ale o vstupování do prázdnoty, která je za ní. O naději. O vyhlížení k naději. A tak společně vyhlížejme, snažme se porozumět Boží cestě za člověkem. Cestě bezmoci a slabosti a přitom cestě plné vnitřní síly. Síly k odpuštění a smíření, síly k porozumění.

Nenechme si vzít naději, že je možné prohlédnout skrze neproniknutelný les k druhému člověku i k sobě samým. Tuto jistotu dlužíme lidem okolo nás. Lidem, kteří se snaží a přitom jim docházejí síly. Pán Bůh vstupuje i do jejich životů, přiznává se k nim a otevírá v nich výhled ke skutečnému lidství. Nenápadně a zranitelně jako v příběhu dítěte v jeslích, jako ve smrti na kříži. A přece mocně ve vzkříšení, v otevření budoucnosti života. V Ježíši z Nazareta, který je Kristus, Zachránce, Spasitel. *Amen*

Jiří Ort

Setkání seniorů

9. 10. 2008

Při říjnovém setkání seniorů nám vyprávěla sestra Dobromila Janáková o životě a osudech volyňských Čechů, od emigrace českých rodin až do návratu jejich potomků zpět do vlasti. Při představě toho jak tito lidé žili a co všechno je potkalo, šel chvílemi mráz po zádech a úžas, co všechno může člověk v životě prožít, a je-li mu osud aspoň trochu příznivě nakloněn, tak přežít. Ujasnila jsem si řadu skutečností a to již od důvodu, proč se tolik lidí na východ do carského Ruska (resp. do Volyňské gubernie) vystěhovalo. Hlavním důvodem byla špatná ekonomická situace v českých zemích po prohrané válce prusko-rakouské v r. 1866. Lidé se stěhovali jak za oceán, tak na východ, kam je vábily prý příznivé podmínky pro nákup půdy a lesů; ale svoji úlohu sehrála i slovanská sympatie, podporovaná předními osobnostmi, např. K. H. Borovským, F. Palackým a F. L. Riegrem. Podobně jako car Alexandr II., carská vláda viděla v Čechách nositele hospodářského pokroku do zaostalého území Ukrajiny, a proto jim poskytovala různé výhody (osvobození od daní na 20 let, osvobození od vojenské služby, náboženskou svobodu, právo na národní školství, vlastní samosprávu). První organizovaný příliv emigrantů do Volyně r.1868 tvořilo 126 rodin ze středních a východních Čech, druhá nejsilnější vlna byla po září r. 1870, kdy bylo uzákoněno přijetí státního občanství pro Čechy, spojené s mnohými výsadami a právy. Tak v r. 1875 bylo ve Volyňské gubernii asi 13 tis. Čechů (2 190 rodin).

Sestra Janáková nám líčila těžké začátky a zklamání, které emigranti prožívali, když viděli jak zaostalí jsou Ukrajinci, v jak nuzných chatrčích žijí (spolu s domácím zvířectvem), jak nízkou úroveň má jejich zemědělství a hospodaření; ale hlavně – sami nejprve museli žít v zemljankách či kolnách, které si postavili, byli nuceni mýtit lesy a kultivovat pustá pole a močály, aby získali půdu, kterou pak museli pracně obdělávat a zúrodnovat. Nebylo nářadí, nebylo co jíst, co a kde nakoupit, v nouzi se zadlužovali u Židů. Přes všechny počáteční potíže si brzy získali pověst dobrých zemědělců a řemeslníků a stali se příkladem místním obyvatelům. Vyprávění se týkalo jak života Čechů na Volyni obecně, tak konkrétně v Českém Boratíně, obci, kterou zde Češi založili. Stavěli jen ze dřeva, z hlíny a slámy a za dobu asi 20 let, bez mechanizace, pouze s pilami, sekerami a motykami, odlesnili 200 hektarů lesa, aby získali pozemky pro stavbu obytných domů či chalup, hospodářských budov, polí pro hospodaření a zahrady. Přes všechny těžkosti postavili ve středové části obce postupně kostel, faru, hřbitov, školu, společenský dům se záložnou, mlýn a mlékárnu. Kromě potravinářství zakládali i strojní manufaktury a jiné větší provozovny (provazárny, vápenky, pivovar...), věnovali se chovu zvířat, včelařství, ovocnářství, pěstovali i chmel atd. Některé rodiny se v průběhu let navrátily, některé odjely do Ameriky, když předtím prodaly majetek novým přistěhovalcům.

Ani doba, tj. vládní politika a mezinárodní situace, Čechům nepřála. Po smrti Alexandra II. (1881), s nástupem cara Alexandra III. a posléze i Mikuláše II., v rámci rusifikace byly povoleny pouze ruské školy, ostatní zrušeny, zavedena byla ruština jako úřední jazyk, vydávány zákony proti neruským národnostním menšinám a jiným vyznáním než pravoslaví. Teprve od 17. 10. 1905 vydán manifest úplné náboženské svobody.

Po vypuknutí 1. světové války byl vydán carský manifest o deportaci a konfiskaci majetku státním příslušníkům nepřátelských států na území Ruska. Češi s rakouským občanstvím, kteří byli povoláni do rakouské armády, tak museli hromadně žádat o ruské občanství, aby nepřišli o všechno. Pro prokazování zvýšené loajality byla vytvořena vojenská dobrovolnická jednotka Česká družina (ovšem s ruským velením).

Samostatnou kapitolou byl r.1917, přerod carského Ruska na Rusko sovětské – revoluční a život za éry J. V. Stalina. Hladovění, likvidace celých vesnic, zátykáání, strach z tajné policie, deportace do gulagů, bezmezná krutost, popravky.

Velkým zásahem bylo uzavření „Řižského míru“ mezi Polskem a Ruskem v březnu 1921, čímž se Volyň rozdělila na 2 části : západní, spolu s částí Ukrajiny a Běloruska k Polsku a východní k sovětskému Rusku. Tím byly od sebe odtrženy české osady na 18 let a rozvíjely se zcela odlišným směrem. (Větší

šťěstí měla západní část Volyně pod Polským vlivem.) Po pádu Polska v r.1939 SSSR opět připojil ke svému území polskou část Volyně.

Za 2. světové války usilovali volyňští Češi o vstup do československých vojenských jednotek v rámci spojeneckých armád. Po osvobození českých vesnic většina volyňských mužů i mnoho žen vstoupila do Československé jednotky v SSSR. Po ukončení války a osvobození ČSR požádali volyňští vojáci československé úřady o státní občanství a na Volyň se nevrátili. Na jaře r.1947 na základě dohody SSSR a ČSR se přestěhovali téměř všichni ostatní Češi z Volyně do pohraničních oblastí ČSR. Na Volyni Češi zanechali jako výsledek své činnosti, kromě zúrodněné půdy, např. 113 mlýnů, 32 mlékáren, 16 pivovarů, 5 cukrovarů, 1 cementárnu, 19 větších cihelen a množství řemeslných dílen.

Toto je jen velice zkráceně. Vyprávění sestry Janákové bylo zajímavé, depresivní, ale i varující. Chcete-li se blíže seznámit s pohnutými osudy rodin volyňských Čechů, doporučuji Vám k přečtení knihu „Historie Českého Boratína“, kterou na základě prostudování množství dochovaných dokumentů a vzpomínek zbytku pamětníků i jejich potomků sepsal p. Josef Vlk spolu se svojí manželkou a bratrem a kterou našemu sboru sestra Dobromila Janáková věnovala.

Jarmila Radová

Středeční setkávání maminek

Každou středu od půl desáté se stále scházíme v Tulské.

Snažíme se trochu zvelebovat zadní hernu. Pořídily jsme plastové krabice na hračky a v hlavách se nám rodí spousty nápadů a „zlepšováků“. Pokoušíme se dětem přiblížit Slovo Boží, ale neokoukané hračky nám občas velmi konkurují...

Oblíbené je nové divadélko a většinou si stihneme i zazpívat.

Budu se asi opakovat, ale všechny maminky jsou srdečně zvány.

Lucie Kutová

Pozvání k Večeři Páně

Bůh nás zve ke společné slavnosti jako své přátele. Bohoslužba není naší službou Bohu, ale přesně naopak, Bůh slouží nám. (Před maturitou se někdy slibuje: „Bože, když to dobře dopadne, přijdu v neděli na mši.“ To je stejné, jako bych řekl: „Když mi dáš stovku, přijdu k vám v neděli na oběd.“) Bůh nám prokazuje velikou laskavost!

Bohoslužba není odměnou za zásluhy. Na konci školního roku je možné odměňovat děti za dobré známky na vysvědčení. Ale náš tatínek u oběda nikdy neřekl: „Dostaneš jen dva knedlíky, protože máš v žákovské knížce poznámku nebo špatnou známku.“ Bůh nás zve ke svému stolu bez ohledu na výkon. Říká: „Jen tak.“ „Protože jsi můj.“ (Tak i vy, rodiče, jednáte se svými dětmi.)

- Bůh je rád s druhými (společenství je pro něj zásadní a charakteristické – Trojice). Bůh má rád svět. Nejen makro- a mikrosvět. Nejen akvárium oceánů, nejen rozkvetlé louky, nejen zpěv slavíka nebo mohutnost velryby, také lidské umění a mraveniště lidí, naše vztahy a osud každého člověka. Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý. Ježíše pomlouvali, že vyhledává slavnosti a sedá ke stolu dokonce s lidmi ne příliš morálními. Večeře Páně je hostinou hříšníků...

Pokaždé si můžeme všimnout, že u Ježíše máme větší postavení, než si myslíme (a zasloužíme). Lidé, kteří přijali Ježíšovo přátelství, říkali: „Když jsem se s Rabim setkával, měl jsem z jeho jednání pocit, že se mnou jedná jako s nejbližším člověkem. Ale pak jsem si říkal, to je nesmysl, Mistr má onačejší přátele a zná mnohem větší osobnosti, než jsem já. Jenže při příštím setkání s Ježíšem jsem měl ten krásný pocit znovu. Když jsem o tom později mluvil s jinými lidmi, potvrzovali mi, že měli z Ježíšova jednání stejný pocit.“

Ježíš nás vyvádí z falešných představ, že by se přátelil jen s lidmi výkonu, s lidmi „na úrovni“. Baví se s každým, nikoho si neoškliví. Hrál si s dětmi a děti z něj byly nadšené, dnes by možná na plese provedl každou ženu.

- Jsme nejen úctyhodným výtvozem Stvořitele, jsme Božími dětmi. Mnoha rodičům není pro děti ničeho příliš. Natož Bohu...

Ze všeho, co nám Ježíš prokázal (a prokazuje), usuzujeme, že přes naši nedokonalost a hříchy máme pro Boha velikou cenu. Bůh má s námi veliké plány, překypuje štědrostí a krásnými nápady. Je velkorysý.

- Vidí nás podle toho, co z nás může být. Neřekl jsem – co z nás bude. „Co z nás může být“ – to je víc! Pokaždé se na nás u svého stolu těší, vítá nás, má pro nás další překvapení...

Kdo zakouší krásu Boží přízně, má důvod k radosti. V jedné povídce o tom vypráví Ludvík Aškenazy.

Bůh nás má rád, nemůže to už vydržet a potřebuje s námi slavit. Samotnému slavit nelze. Sami pijí jen smutní. Ježíš vždy dával lidem dohromady. Uměl žít, uměl pozorovat, žasnout, radovat se a slavit. Kdo si všímá pozorností, které nám Bůh ve své vynalézavé lásce prokazuje, už to nemůže vydržet a přichází slavit nedělní slavnost.

Úryvek z knihy: **Václav Vacek – Pozvání k Večeři Páně**, Vyšehrad 2008

O církvi: Hlavní způsoby uspořádání církve

V historii se objevily tři hlavní struktury: model struktury soustředěné na společenství, model soustředěný na kázání slova a model soustředěný na vyznání víry.

1. Společenství

Po smrti apoštolů a první generace křesťanů musela církev upevnit svou organizaci, aby bojovala proti rozdělení a udržení jednoty v různých místních sborech. V tomto období pozorujeme zobecnění stálých úřadů a zřízení.

V Novém zákoně vidíme tento vývoj mezi epistolou Korintským, která trvá na kolegiálnosti a tom, jak se jednotlivé služby doplňují a na druhé straně epistolami pastoračními (Dopisy Titovi a Timoteovi), kteří potvrzují autoritu úřadů ordinovaných i osobních.

Tento vývoj vede k modelu současné Římsko-katolické církve. Podle něj je nezbytnou podmínkou příslušnosti k církvi být ve společenství se svým biskupem. On je ten, na kterém spočívá pravomoc, kterou Kristus světil svým apoštolům. Je zárukou věrnosti a universálnosti církve. V měřítku sboru je biskupovým zástupcem farář, který je jeho reprezentantem pro řízení života místního sboru. V mezinárodním měřítku má prvenství biskup římský, který má zvláštní pravomoci a ty z něj činí představitele církve obecné.

Tento model má dvě výhody hodné ocenění:

Trvá na katolické podstatě církve, to znamená na jejím univerzálním charakteru. Připomíná nám, že církev jde i za plot, který je na konci farnosti, na konci naší vesnice nebo naší čtvrti. Zve nás ke společenství s našimi křesťanskými bratry z celého světa.

Je silnou oporou pro malé sbory, zvláště pro ty, kterým hrozí pronásledování. Dvacáté století poznalo řadu totalitních systémů. Katolická církev špatně odolávala pokušení moci, pokud si takové režimy říkaly „křesťanské“. Na druhou stranu, v zemích s ateistickým režimem, které se snažily vyhladit nebo obvinít křesťanské církve, katolická církev odolala víc než jiné díky její vazbě na Řím.

Ani zlato ani stříbro

Ve Skutcích apoštolských je kouzelná pasáž: Petr ve dveřích chrámu potká chromého muže, který ho prosí o almužnu a který natahuje ruku a čeká, že mu Petr něco dá. A Petr mu říká: „Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod.“ (Sk 3.6). Pochopte: církev nemá ani zlato, ani stříbro, pozvedá lidství, má revoluční dech.

Uspořádání církve, které spočívá na společenství s biskupem a posléze biskupem římským, je v historii nejrozšířenější. Došlo ale k tomu, že se společenství změnilo v nátlak a jednota se změnila v autoritativní systém. Reformátoři povstali proti tomuto odklonu a nabídli jiné uspořádání, které spočívá v hlásání Slova.

2. Kázání

Pro reformátory je církev tam, kde je věrně kázáno evangelium a kde jsou svátosti řádně vysluhovány. Tuto definici shrnujeme pojmem kázání, protože si myslíme, že řádné přijímání svátostí je hlásáním evangelia, které se nesděluje slovy, ale gesty. V tomto smyslu je tedy také kázáním.

Tato definice nám umožňuje pochopit, proč služba Slova zaujala takové místo v protestantské tradici. Povšimneme si u ní tři věci:

- Definuje církev počínaje od jejího středu, nikoli od okrajů, jako hlásání evangelia. Karl Barth, velký reformovaný teolog 20. století říká: *Církev je kruh, jehož středem je Ježíš Kristus a jehož hranice nejsou nikde.* Víme, že jádro církve je v hlásání Slova. Nevíme, kde je její omezení, nemůžeme říci, kdo je v církvi a kdo je mimo ni.
- Kalvín navázal na Svatého Augusta, v rozlišování mezi církví viditelnou a neviditelnou.
- Existují instituce, jako Francouzská reformovaná církev, sbor Svobodné církve v určitém městě nebo sbor katolické církve v určité diecési. Tyto sbory mají své uspořádání, členy, řízení, adresu... Je to tedy viditelná církev.
- A pak je tu církev Ježíše Krista, která je nad církví viditelnou a jejíž rozsah nikdo nemůže znát: to je církev neviditelná.

Odmítnutím vyznačování hranic tato definice potvrzuje, že Kristova církev je podstatně rozsáhlejší než ten nebo onen konkrétní sbor nebo církev.

- Definice církve není založena na instituci, ale na činnosti: hlásání Slova. Kde je hlásáno evangelium a vysluhovány svátosti, tam je církev. Jestli je to uprostřed afrického lesa nebo uprostřed krásné čtvrti evropské metropole, v zapadlém brazilském městečku nebo v pařížské nemocnici, ve vězení nebo ve škole, na poušti nebo v horách, stačí Bible a pár bratří, aby byla církev... A pokud máme kousek chleba a trochu vína, je to ještě lepší.

Přirovnání k dřevu

K tomu, aby dřevo poskytovalo teplo a světlo, musí se spálit. Církev, místo aby spočinula na dogmatech nebo na instituci, je shromážděním těch, kteří udělali tuto zkušenost. Je to paradoxní zkušenost, že teprve smrtí se dojde k opravdovému životu. Mezi všemi těmi, kteří sdílejí tuto zkušenost vystává církev.

- Tato definice nechává nakonec také velkou volnost ve způsobu řízení a v pravomocích. U lutheránů a reformovaných církví nacházíme:
 - Církev uspořádané podle episkopálního systému, s biskupy.
 - Místní nezávislé církve, které nazýváme kongregační.
 - Církev uspořádané podle presbyterně-synodního systému, které rozdělují pravomoci mezi úroveň místní (presbyterní) a oblastní nebo národní (synodní).

Kalvín měl svou představu o formě církve. Obhajuje organizaci kolem čtyř úřadů: pastor, doktor, starší a diakon. Pokládá základy systému presbyterně-synodního. Je pro rovnost mezi místními sbory. To znamená, že jestli jsou úřady pro někoho významné, jsou přesto druhořadé, protože nejsou jádrem víry. Podle Kalvína je třeba držet společenství s církvemi, které si vybraly různý způsob organizace, pokud věrně kážou evangelium.

Reformátoři nechtěli založit novou církev, přáli si pouze reformovat církev, která zůstávala jedinou v jejich očích. To, že se Luther rozešel s Římem znamenalo, že byl exkomunikován. Někteří mu vyčítali, že nedovedl své výhrady dostačně daleko. Tito radikálové vytvořili novou církev, jejíž podstata není ani ve společenství s biskupem, ani v kázání slova, ale ve shromáždění opravdových věřících.

Mimo soutěž

Když se Ježíš rozhodl, že si vybere apoštoly, nechtěl dát inzerát do novin. Chtěl uspořádat soutěž, z níž si vezme dvanáct nejlepších:

První zkouškou je soutěž v modlitbě. Někteří kandidáti s největší pečlivostí vybírají svá slova, a přitom hledají, jak spojit teologickou přesnost s poetickou jemností. Druzí se obracejí k Bohu příliš směle a užívají šokující obraty. Další zas přednášejí liturgickou modlitbu s noblesou a okázalostí. Ježíš je zklamáný, protože se mu zdá, že jsou všechny modlitby pronášeny mechanicky a že jim chybí upřímnost.

Druhou zkouškou je soutěž v obřadech. Někteří kandidáti jsou oblečeni do liturgických hávů a zapalují kadidlo, jiní dávají důraz na chvalozpěvy a hudbu a ti poslední se zřikají liturgie ve jménu spontánnosti. Opět tu Ježíš nachází příliš divadla a ne dost srdce.

Třetí zkouška je kázání. První rozvíjejí úvahy s velmi dobře sestavenou osnovou, složenou ze tří částí z nichž každá je rozdělená na další dvě. Druzí vyzývají shromáždění a končí výzvou k obrácení, a ti třetí pouštějí video, na kterém je vidět Ježíš mluvící k davu. Ježíšovi se zase zdá jejich učení příliš vyumělkované.

Konkurz skončí a nikdo nevyhrál. Apoštolé nebudou. Ježíš se rozhodne sestoupit s hory a jít se osvěžit do jezera. Vidí tam rybáře v plné práci. Všimne si, kolik srdce dávají do házení sítí a zavolá je. Toto budou apoštolé.

Antoine Nouis,
Un catéchisme protestant,
kapitola O církvi
Réveil Publications, Lyon 1997

SDM v Dobříši **(17. – 19. 11. 2008)**

Letošní podzimní SDM byly na téma Víra nevěřících, které je dle mého názoru v dnešní době velmi aktuální.

Ti, co jeli z Prahy se sešli na vršovickém nádraží. Dohromady nás bylo asi osm. V tomto počtu jsme vyrazili a nakonec i šťastně dorazili. V Dobříši na nás čekala paní farářová, nikdo jiný tam ještě nebyl. Auto naplněné SOMáky ale přijelo jen o chvíli později. Po dobré večeři nás čekala pobožnost a sledování jednoho dílu Futuramy, který byl hodně o víře. Nasycení tímto programem jsme hráli ještě dlouho do noci různé stolní, popřípadě slovní hry.

Druhý den ráno jsme se nasnídali a poté nás už čekal zajímavý program o atheismu v podání Pavla Hoška. Chvillemi jsme seděli pospolu, jindy jsme zase ve skupinkách diskutovali nad různými otázkami. Diskuze často přesahovali dané časové rozmezí, většinu lidí toto téma zajímalo a s ostatními se chtěli podělit o své názory.

Po této velmi dobré přednášce a dobrém obědě už nás čekaly sportovní hry, popřípadě procházka městem. Většina lidí se rozhodla pro zábavný fotbal na velmi, ale opravdu velmi drnitém terénu, který způsoboval nejen zábavnou hru, ale i zdravotní problémy. Vyčerpaní fotbalem jsme se vrátili na faru, kde jsme si připravili svačinu.

Odpoledne byl program Mikuláše Vymětala, na kterém jsme diskutovali nad texty v Bibli. I tento program byl zajímavý, ale diskuze už nebyly tak živé, jelikož jsme přeci jen byli unavení z fotbalu.

Večer nám byl promítán film, který zpochybňoval Boží existenci. My jsme se nad ním pak zamýšleli, jaké podněty mohou vést k takovýmto otázkám. Poté jsme dlouho seděli a hráli povídací hry – Kontakt a jednu novou hru z libereckého seniorátu. Vydrželi jsme hrát až dlouho do noci.

V neděli ráno jsme se probudili vůni palačinek. Tak luxusní snídani jsem na SDM ještě neměl... S naplněnými břichy jsme se ale museli pustit do pakování a uklízení místností, kde jsme přebývali, protože se v nich po bohoslužbách schází místní lidé na kafičko.

Bohoslužby si připravil Sam Hejzlar mladší, jednu písničku jsme doprovázeli my. Celé bohoslužby se odehrávaly v nově vymalovaném a zrekonstruovaném kostele, který tak získal moderní nádech. Kázání a všechno okolo bylo pěkné.

Po kostele jsme si ještě zahráli stolní fotbálek, v němž jsme ale od místních schytali ostudný debakl (ale můžeme se vymluvit na bolavá záda, protože fotbálek byl hodně nízko a záda nás opravdu bolela:-)). Ještě před obědem, který jsme společný neměli, jsme ze každý rozjel do svého domova.

Závěrem bych tyto SDM chtěl ohodnotit: Byly velmi zajímavé a přínosné, večery byly zábavné, celkově to bylo velmi vydařené. I když to na začátku vypadalo na malou účast, nakonec jsme přesáhli dvacítku. Tímto bych chtěl poděkovat SOMu za uspořádání SDM v Dobříši a ostatní bych chtěl pozvat na příští SDM, ať je nás ještě víc!

Daniel Ort

Recept: Mrkvové šátečky

Jeden zdravý a přitom chutný vánoční recept

40 dkg hrubé mouky

20 dkg jemně strouhané vařené mrkve

1 Hera

kyselejší marmeláda

vanilkový a moučkový cukr

Z mouky, mrkve a změkklé Hery vytvoříme těsto, které dáme do chladničky trochu ztuhnout, pak vyválíme na asi 3 mm tenkou placku a skleničkou nebo tvořítkem vykrajujeme placičky, které plníme marmeládou a ručně nebo tvořítkem (viz obr.) tvoříme šátečky, které pak pečeme na 180°C do růžova a ještě teplé obalujeme v moučkovém vanilkovém cukru.

Doporučuji tužší marmeládu (ideální je rybízová) a dávat menší množství, jinak vytéká.

Lenka Vokatá

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vrsovice, Tulská 1

Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,

<http://vrsovice.evangnet.cz>; Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo

Návrh obálky: Ondřej Rada; Odpovědný redaktor: Ing.Jiří Ort; Náklady na jeden výtisk: 11,50 Kč